

Bromölla kommun

Patientsäkerhetsberättelse
Elevhälsans psykologiska insats
2019 Bromölla kommun

Bromölla 2020-02-28

Mattias Sturk

Legitimerad psykolog med ledningsansvar för psykologverksamheten

Verksamhetens mål med patientsäkerhetsarbetet

Målet med patientsäkerhetsarbetet är att undvika eller minska antalet vårdskador. Det ska finnas en god medvetenhet om var risker kan finnas och en öppenhet för att utveckla verksamhetens metoder och processer mot ökad säkerhet.

Psykologens uppdrag

I Bromölla kommun finns en psykologtjänst på heltid i barn- och elevhälsan. Personal inom elevhälsans psykologiska insats står under Socialstyrelsens tillsyn och ses som en hälso- och sjukvårdsverksamhet. Insatserna ska därför bedrivas i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

I 5 kapitlet, 1§ stadgas bland annat följande:

Hälso- och sjukvårdsverksamhet ska bedrivas så att kraven på en god vård uppfylls. Det innebär bland annat att vården särskilt ska

1. vara av god kvalitet
2. tillgodose patientens behov av trygghet, kontinuitet och säkerhet
3. bygga på respekt för patientens självbestämmande och integritet
4. främja goda kontakter mellan patienten och hälso- och sjukvårdspersonalen, och
5. vara lätt tillgänglig.

Psykologen är en del i den centrala barn- och elevhälsan och tillför psykologisk kompetens som stöd i det pedagogiska arbetet samt i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete.

Psykologen deltar i elevhälsoteam på samtliga skolor, i barnhälsoteam för förskolan och i samverkansmöten med barnhälsovården i kommunen.

Psykologen genomför psykologiska utredningar och bedömningar av elever, grupper och organisationer för att bidra med psykologisk kompetens om elevers förutsättningar för lärande och behov av stöd.

I psykologens uppdrag ingår en handledande och konsulterande funktion till skolans och förskolans övriga personal.

Psykologen tillför kunskap kring psykisk ohälsa, som exempel ångest/depression och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, samt kan i vissa fall bidra med stödjande samtal till elever, vårdnadshavare och pedagoger.

Psykologen tillför även psykologisk kunskap kring skydds- och riskfaktorer för elevers hälsa, lärande och utveckling. Psykologen beaktar kunskap om elevernas psykiska hälsa i elevhälsans övriga arbete.

Det ingår också i uppdraget att utreda elevers skolformstillhörighet i samverkan med berörd pedagogisk personal, skolkurator och skolsköterska.

Patientsäkerhet

Enligt Patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659) ska vårdgivare dokumentera hur det organisatoriska ansvaret för patientsäkerhetsarbetet är fördelat inom verksamheten.

Patientsäkerhetsarbetet är viktigt för att uppnå god kvalitet på hälso- och sjukvård.

Patientsäkerhet handlar ytterst om skydd mot vårdskada. Med vårdskada menas kroppslig eller psykisk skada eller lidande som en patient drabbas av i kontakten med hälso- och sjukvården.

Vårdgivaren ska senast den 1 mars varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse av vilken det ska framgå:

1. Hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits under föregående kalenderår.
2. Vilka åtgärder som vidtagits för att öka patientsäkerheten.
3. Vilka resultat som uppnåtts.

Patientsäkerhetsberättelse skrivs en gång/år av den person som uppstår det psykologiska ledningsansvaret.

Patientsäkerhetsberättelsen ska hållas tillgänglig för den som önskar ta del av den. (SFS 2010:659).

Organisatoriskt ansvar för patientsäkerheten

Inom all kommunal hälso- och sjukvård, skall det enligt Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) finnas en verksamhetschef som ansvarar för verksamheten och har det samlade ledningsansvaret. Om verksamhetschefen saknar hälso- och sjukvårdsutbildning, skall det medicinska ledningsansvaret (MLA) och det psykologiska ledningsansvaret (PLA) delegeras till annan person med sådan kompetens.

Verksamhetschefen har det samlade ansvaret för patientsäkerhetsarbetet.

Syftet med patientsäkerhetsarbete är att bidra till att minska antalet vårdskador och risker i hälso- och sjukvården. Detta ska i första hand ske genom förebyggande åtgärder.

Hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits under 2019 samt vilka åtgärder som genomförts för att öka patientsäkerheten

Psykologiskt ledningsansvar

Uppdraget som ledningsansvar för elevhälsans psykologiska insats har funnits hos psykolog Ronny Gunnarsson sedan 2016. Ronny gick i pension i november 2019. Mattias Sturk anställdes som skolpsykolog 2019-09-16. Delegation för psykologiskt ledningsansvar är utfärdat till psykolog Mattias Sturk 2020-02-28.

Samverkan och fördelning av ansvar mellan kommuner och regioner

Det finns en ramöverenskommelse mellan Kommunförbundet Skåne och Region Skåne daterad 2013-06-10 som reglerar hur samverkan mellan verksamheterna ska gå till vad gäller personer med psykisk funktionsnedsättning samt för barn och ungdomar som har eller riskerar att utveckla psykisk ohälsa. Både Hälso- och sjukvårdslagen samt Socialtjänstlagen anger skyldighet att ha överenskommelser om samverkan när det gäller personer med psykisk funktionsnedsättning.

Det finns också en "Överenskommelse om habilitering i Skåne" daterad 2009-11-27 som tar upp kommunernas respektive regionens ansvar. Utöver denna finns "Tillämpningen i Region Skåne och kommunerna i Skåne av Socialstyrelsens föreskrift om samordning av insatser för

habilitering och rehabilitering (SOSFS 2008:20)”. Länkar till dessa dokument finns på KFSK:s hemsida: <https://kfsk.se/halsaochsocialvalfard/avtal-och-overenskommelser/>

När det gäller barn med språkiga svårigheter finns en överenskommelse mellan Kommunförbundet Skåne och Region Skåne som reglerar hur remissförfarandet från skola/förskola till logopedmottagningen ska se ut.

<https://vardgivare.skane.se/vardriktlinjer/oron-nasa-hals/#63188>

För remittering av barn och elever till Barn- och ungdomshabiliteringen finns riktlinjer på Vårdgivare Skånes hemsidor:

<https://vardgivare.skane.se/vardriktlinjer/habilitering/#33546>

Hantering av enskilda barn- och elevärenden

När skolpsykologen får kännedom om att det finns oro kring ett barns eller en elevs psykiska mående förs en diskussion på elevhälsoteamet eller motsvarande om behovet kan mötas av skol-/förskolepersonalen, med stöd av elevhälsoteamet eller om det behöver gå en remiss till barn- och ungdomspsykiatri. Remiss kan skrivas av personal med hälso- och sjukvårdslegitimation, det vill säga skolsköterska, skolläkare och skolpsykolog. I dessa fall behövs ett medgivande från vårdnadshavarna. En ny blankett för medgivande till att skolpsykologen får ha kontakt med övrig personal kring barnet samt träffa barnet för bedömning och eventuell remittering till annan vårdgivare togs fram hösten 2019.

Skolpsykologen kan också med vårdnadshavares medgivande ta direkt kontakt med berörd personal inom sjukvården för att diskutera ärenden, både de som är pågående och för att diskutera nya. Oftast rör det sig då om en kontakt med psykolog och/eller läkare på BUP. Skolpsykologen har också möjlighet att uppmuntra vårdnadshavare att ta kontakt med Region Skånes En väg in om de själva vill söka hjälp för sina barn. Det kan då finnas möjlighet för dem att träffa personal från Första linjen i Centrala barn- och elevhälsans lokaler i Bromölla, om En väg in bedömer att det är en lämplig vårdnivå.

Skolpsykologen tar vid behov kontakt med logopedmottagningen angående elever med läs- och skrivsvårigheter samt andra språkliga svårigheter alternativt skickar en remiss dit.

När det uppmärksammas behov av samordnade insatser från både kommun och region används ofta LOTS-modellen som kan leda till en samordnad individuell plan, SIP. Det är på vårdnadshavarnas uppdrag vi kan kalla till LOTS-möte men vi har i vårt uppdrag att informera dem om möjligheten när vi ser att behovet finns. Det är av stor vikt för barn och ungas psykiska hälsa att insatser samordnas.

<https://kfsk.se/halsaochsocialvalfard/vard-och-omsorg/socialpsykiatri/lotsmodellen/>

Sedan ny psykolog tillträdde har det hållits ett samverkansmöte med Barn- och ungdomspsykiatri, i oktober månad 2019. Barn- och ungdomspsykiatri i Kristianstad kommer framöver att kalla till samverkansmöten två gånger per år. Här kan både enskilda ärenden, med vårdnadshavares medgivande, och generella samverkansfrågor lyftas.

Samverkan med Barn- och ungdomshabiliteringen i Kristianstad pågår i enskilda ärenden. Många gånger är det tillräckligt att berörda pedagoger deltar i dessa möten. Ibland förstärker man med skolsköterska och skolkurator från elevhälsan och i vissa fall även med

skolpsykologen. Det finns också samverkan med syn- och hörselhabilitering.

Journalföring och dokumentation

Journalföring och dokumentation av de psykologinsatser som lyder under hälso- och sjukvård görs i det digitala journalsystemet PMO. Material som omfattas av testsekretessen förvaras i ett särskilt arkivskåp. Patienten/eleven/vårdnadshavarna har som i all hälso- och sjukvård rätt att ta del av sin journal, efter sedvanlig menprövning. Undantag finns i just testmaterial som lyder under särskild sekretess och aldrig lämnas ut. Om testuppgifterna fick spridning i allmänheten skulle de inte längre ha något att säga om testpersonens olika förmågor. Däremot ska resultaten alltid sammanställas i journalen och delges de berörda.

Psykologinsatser som är riktade mot grupp eller organisation, inte mot individ, journalförs inte i PMO.

Avvikelsehantering

Inga avvikelser har upprättats av skolpsykologen under 2019. Det finns en fastställd blankett för avvikelsehantering inom centrala elevhälsan. Rutin för avvikelsehantering finns i verksamheten och är tillgänglig på Navet: <http://navet.bromolla.se/sv/Startsida-Navet/Rad--Regler/Handbocker/Elevhalsans-medicinska-insats-Metodhandbok/Administrativt/Avvikelsehantering/>

Övergripande mål och strategier för kommande år

- Journalföring i PMO är standard sedan ny psykolog tillträtt 2019-09-16, se ”Journalföring och dokumentation” ovan.
- Efter psykologiska utredningar och bedömningar ska det alltid ske en återkoppling till barnet/eleven och vårdnadshavarna. Återgivningen till barnet/eleven ska vara anpassad efter dess mognad och förutsättningar. Därefter ska det göras en återkoppling till skolan/förskolan. Vad denna ska innehålla har barnet/eleven och vårdnadshavarna det avgörande inflytandet över, med hänvisning till patientsekretessen.
- Fortsatt avvikelsehantering enligt rutin för att bättre uppmärksamma risker, brister och utvecklingsområden i verksamheten.
- Samverkansmöten två gånger per år med Barn- och ungdomspsykiatriska kliniken i Kristianstad. Syftet är att utveckla samarbetet ytterligare.
- Skolpsykologen kommer under våren att etablera kontakt med skolpsykologerna i Kristianstad kommun. Syftet är att dela kunskaper, erfarenheter, arbetssätt och rutiner som en väg för att hela tiden utveckla skolpsykologens och elevhälsans arbete. Det är extra viktigt med denna typ av utbyte för en kommun som endast har en skolpsykolog.
- En översyn av kvalitets- och ledningssystemet ska påbörjas under 2020.

Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet

SFS 2010:659, kapitel 6 och 7.

Skolpsykologen har eget yrkesansvar för det direkta vårdarbetet.

Det är skolpsykologens ansvar att rapportera om kvalitén i verksamheten inte beaktas eller tillgodoses. Detta ska göras i en avvikelserapport. Avvikelserapporten hanteras sedan i verksamheten och rapporteras i kommande patientsäkerhetsberättelse. Avvikelsen bedöms utifrån allvarlighetsgrad och sannolikheten för upprepning.

Händelser som har medfört eller hade kunnat medföra allvarlig vårdskada, ska anmälas av centrala barn- och elevhälsans verksamhetschef till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Rutiner för avvikelshantering finns i verksamheten.

Hantering av klagomål och synpunkter

SOSFS 2011:9 (Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för ett systematiskt kvalitetsarbete)

Elev, vårdnadshavare eller annan person kan anonymt lämna synpunkter eller klagomål på verksamheten. Synpunkter och klagomål om felaktigheter och brister bidrar till att utveckla verksamheten.

Synpunkter och klagomål kan dels fyllas i på kommunens webbplats via synpunktshantering och dels lämnas skriftligt till personal på skola, rektor eller till verksamhetschefen för utbildning. För att få svar/återkoppling ska e-postadress eller namn och postadress anges. Svar ges inom 10 arbetsdagar. Inkommen synpunkt/klagomål diarieförs och blir därmed allmän handling.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS 2011:9

Samverkan pågår mellan olika aktörer, internt och externt i olika former t.ex.

- Barn- och ungdomspsykiatriska kliniken och Barn- och ungdomshabiliteringen i Kristianstad.
- Personal inom den Centrala Elevhälsan samt rektorer och pedagoger i verksamheten.
- FBHV, föräldra- och barnhälsovårdspsykologerna i Kristianstad.
- Barnhälsovårdscentralerna i Bromölla.

Bromölla 2020-02-28

Håkan Ewerman
Verksamhetschef centrala barn- och elevhälsan

Mattias Sturk
Legitimerad psykolog med ledningsansvar för psykologverksamheten